

bronnen in den Kaukasus en een tamelijk groote transportvloot op de Kaspische zee.

Alfred Nobel was een Zweed, maar een Zweed, die het grootste deel van zijn leven in het buitenland doorbracht; bij zijn dood maakte het zelfs 'n punt van onderzoek uit, van welk land hij nu wel onderdaan was; dit met het oog op de rijke nalatenschap. Vele jaren heeft hij te Parijs gewoond, maar teleurgesteld over de critiek op zijn persoon in de Fransche bladen, verplaatste hij zijn prachtig laboratorium naar San Remo in Italië. Daar stierf hij op 10 December 1896, een eenzaam man, zonder het geluk van een gezinsleven te hebben gekend en neigend tot melancholie.

Het is die man, uitvinder van een verschrikkelijk verdelgingsmiddel, die den Nobelprijs schiep en dus ook den Nobel-vredesprijs. Wie kan dit verstaan? Zijn die twee dingen niet in flagranten strijd met elkander? Een fabrikant van een verdelgingsmiddel looft een prijs uit voor de beste dienaren der menschheid op het terrein van wetenschap en kunst niet alleen, maar ook op het gebied der vredesbeweging! Hoe is het mogelijk, zegt men. Komt hier wellicht hetzelfde gevoel tot uiting, dat den middeleeuwschen ridder er soms toe bracht op de plaats, waar hij zijn vijand doodde, een kapel te stichten? We weten het niet.

Wat we weten is dit: hij was een man van zeldzame gaven van hoofd en hart. Byron kende hij hij wijze van

Koning Gustaaf overhandigt den Nobelprijs aan mevr. Joliot, dochter van mevr. Curie.

Gouden medaille van de Nobel-stichting, die alle prijswinnaars ontvangen.

spreken uit het hoofd, de groote literatoren stonden voor hem open. Trouwens, zelf beoefende hij dicht- en tooneelschrijfkunst. Doch één zwakke plek had deze eenzame, vertelt een vriend: hij had de eerzucht, een weldoener der menschheid te willen zijn en die menschheid kwetste hem door dit telkens weer te ontkennen. Toen zijn broer Lodewijk stierf, ontkennde de Figaro, met een hatelijke toespeling op zijn uitvinding, dat hij een weldoener der menschheid zou zijn — het blad was mis: het meldde den dood van Lodewijk, maar dacht aan Alfred. Alfred, die dit las, voelde er zich gewond door.

En inderdaad, Alfred moet een zacht-aardig en edel voelend mensch zijn geweest, hoe zou er anders vriendschap hebben kunnen bestaan tusschen hem en de voormalige leidster van zijn huishouding, Bertha von Suttner, de vurige schrijfster van het pacifistisch boek: *De wapens neder*. Die vriendschap heeft de jaren verduurd en de briefwisseling toont het aan, hoe beiden ten aanzien van den vrede der menschheid door dezelfde idealen waren bezield. Maar aan haar oprechtheid werd nooit door anderen getwijfeld, de zijne kón men niet in overeenstemming brengen met het werk zijns levens: het dynamiet.

Die twijfel van anderen werd voor hem een levenslast, die hem drukte, maar hem er tevens wellicht toe bracht, om uit zijn vermogen het geweldige fonds te stichten voor de vijf jaarlijksche Nobelprijzen van ongeveer honderd duizend gulden, voor natuurkunde, scheikunde, geneeskunde, letterkunde én . . . het vredeswerk. Zijn testament schreef het zóó voor: de vooruitgang der

menschheid moest op ieder gebied beloond worden, dat geschikt was om de volkeren der aarde een gelukkiger toekomst te bezorgen. De ridderkapel op de plek van den moord? Of: de ijdelheidsbevrediging van den man, die tevergeefs gehoopt had op de erkenning, dat hij een weldoener der menschheid was? Ziedaar, wij weten het niet.

Maar als wij Nobel vergelijken met andere groote uitvinders, een Pasteur b.v., wiens leven niet alleen een zegen voor de menschheid is geweest, maar ook gedragen werd door een kinderlijk en eenvoudig geloof, dat helaas aan Nobel ontbrak, dan voelen wij toch wel pijnlijk iets van de gespletenheid van dezen edel voelenden mensch, wiens levensgang eigenlijk toch een tragische levensgang is geweest, omdat zijn hart zich richtte op het welzijn der menschheid, terwijl zijn genie zich wijdde aan een der middelen van vernietiging.

Q. A. de R.

MIJN HEILAND

Uw wonder moet mijn ziel aanbidden,
Uw komen in ons droef bestaan;
Gij, Zoon van God, kwaamt in ons
midden,
Gij, Jezus, neemt mij zondaar aan.

Ik, Heer, ik kon U nergens vinden,
maar Gij, Gij hebt mij opgezocht;
en welke ketenen mij binden,
Gij, Jezus hebt mij vrijgekocht.

Uw wonder is éénmaal verschenen,
maar Uw gena wordt daaglijks meer;
'k moet om mijn zondig leven weenen,
maar Gij geeft mij de blijdschap weer.

Door U, door U opnieuw geboren,
ga ik gemoedigd 't leven door;
U, Heer, U wil ik toebehooren,
leid vast mijn schreden in Uw spoor.

H. W. A.